

Verandering in de Grondwet van de bepalingen inzake de troonopvolging

(artikelen 10—14, 17 en 20)

Verandering in de Grondwet van de bepalingen, welke op Nederlands Nieuw-Guinea betrekking hebben

(artikelen 1, 2, 132 en 178)

Verandering in de Grondwet van de bepalingen omtrent de leeftijd voor het actief kiesrecht

(Artikelen 90, 137 en 152)

Verandering in de Grondwet van de leeftijd, vereist voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

(Artikel 94)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

(Ingezonden bij brief van 27 juni 1963)

Nr. 8

Het verheugt de ondergetekenden, dat men algemeen van oordeel is, dat de vier wetsontwerpen tot verandering in de Grondwet behoren te worden aanvaard.

Met betrekking tot de toelichting op het wetsontwerp tot verandering in de Grondwet van de leeftijd, vereist voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, meenden de ondergetekenden te kunnen volstaan met een verwijzing naar de gewisselde stukken en de gehouden debatten, omdat daarin in ruime mate aandacht was besteed aan de onderscheiden aspecten, die aan de materie van de leeftijds-grens voor het passief kiesrecht verbonden zijn.

Met name blijkt daaruit, welk standpunt de ondergetekenden innemen ten aanzien van de voor het lidmaatschap vereiste leeftijd en welke plaats zij bij hun standpuntbepaling hebben ingeruimd voor het oordeel van elk der beide Kamers der Staten-Generaal omtrent de voor elk van hen vast te stellen grondwettelijke leeftijds-grens. In het bijzonder zij hierbij gereleveerd de navolgende passage in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer ter zake van het hierbedoelde wetsontwerp:

„De aan de orde zijnde leeftijds-grens heeft voor de samenstelling van de Eerste Kamer der Staten-Generaal een bepaalde betekenis. Dientengevolge is deze aangelegenheid in de eerste plaats van belang voor het Hoge College zelf. Ofschoon zij bij laatstgenoemde memorie van antwoord te kennen hebben gegeven, dat zij in de toenmalige omstandigheden nauwelijks zakelijke motieven aanwijsbaar achtten om een onderscheid te gaan maken in de leeftijdseisen voor de Eerste Kamer en die voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zijn de ondergetekenden van mening, dat aan het oordeel van de Eerste Kamer over deze aangelegenheid een bijzonder gewicht moet toevallen, nu de omstandigheden zich in die zin hebben gewijzigd, dat een voorstel om een verlaging van de minimumleeftijd voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in overweging te nemen, in eerste instantie is aanvaard.”

Uit de omstandigheid, dat aan het wetsontwerp tot verlaging van de leeftijds-grens voor de Tweede Kamer — na verwerping van het ontwerp tot handhaving van de dertigjarige leeftijd als vereiste voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer — de bekrachtiging niet is onthouden (inderdaad kan een voorstel van wet na aanvaarding door de Eerste Kamer niet meer worden ingetrokken), vloeit voort, dat de Regering er in ieder geval geen overwegend bezwaar in ziet, dat het door het optreden van de Eerste Kamer ongewijzigd te handhaven artikel 100 van de Grondwet ten gevolge heeft, dat ook de leeftijds-grens voor de Eerste Kamer lager zal worden.

*De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
J. DE QUAY.*

*De Minister van Binnenlandse Zaken,
E. H. TOXOPEUS.*